

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveša«

Uredništvo in aprova: Ljubljana, Františkanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Nefrankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. čk. rač. 11.197. Telefon 3112

Zasedanje banovinskega sveta

Priznanja šoli in učiteljstvu — Sprejete važne resolucije

BANOV EKSPOZE

Ban gosp. dr. Marušič Drago je za uvod v debato banovinskega sveta podal pregleden ekspozé o položaju v banovini in o delu banske uprave. Ko je izrazil svoje priznanje in zahvalo vsemu uradništvu, je gosp. ban govoril o posameznih panogah.

PROSVETNE RAZMERE,

je poudaril gosp. ban, se v banovini stalno boljajo. Naše učiteljstvo postaja ne samo v šoli močan propagator obče narodne kulture, temveč se tudi izven šole intenzivno posveča delu med narodom. Zlasti je hvalevredno sodelovanje učiteljstva pri Sokolu; sokolska vzgoja ni in ne more biti nikdar in nikjer protiverska, ker goji v članih najidealnejše vrline, ki so v skladu ne samo z običnimi etičnimi načeli, ampak tudi z načeli verske morale.

PODROBNA RAZPRAVA O PROSVETI.

Razpravo je uvedel načelnik prosvetnega oddelka gosp. Mazi z obširnimi in izčrpnimi poročili o stanju šolstva v dravski banovini, o stanju šolskih poslopij, o ustanovitvi novih narodnih šol, o gospodarstvu šolskih občin, o šolskih vrtovih, o tečajih za učiteljsko narodnih šol, o banovinskih šolskih zavodih, o podpiranju dijaštva, itd. Poročilo je banovinski svet vzel pohvalno na znanje.

PONOVNO PRIZNANJE UČITELJSTVU

Na predlog finančnega odseka so bile sprejete soglasno nastopne važne resolucije:

I. Banovinski svet izreka tako kraljevski banski upravi, kakor tudi učiteljstvu vse priznanje in zahvalo za uspešno delo v vseh smereh prosvetne politike.

II. Pouk na osnovnih in srednjih šolah naj se prilagodi modernim potrebam časa in vzgojnemu smotru tako, da se izloči nepotrebna formalistična navlaka, ki danes obremenjuje pouk in ovira mladino v svojem telesnem in duševnem razvoju. Največja pozornost naj se posveča srčni plemenitvi mladine.

III. Učni načrti naj bodo v okviru enotni za vso državo tako, da bo zagotovljena vzgoja mladine v duhu državnega in narodnega edinstva, podrobnosti pa naj se prepustijo ureditvi po banovinskih šolskih svetih. Istotako naj se učne knjige odobravajo za posamezne banovine po zaslišanju banovinskega šolskega sveta in odstopi od namere enotnih učnih knjig za vso državo, ker bi se mogel sicer ogrožati učni smoter. Šolski zvezki naj se tiskajo in zalagajo po banovinskih zalogah šolskih knjig. Cene šolskim knjigam in učilom naj določa banovinski šolski odbor.

IV. Vprašanje stanarine in kurjave učiteljstva naj se prepusti v reševanje banovinskim svetom, da bodo tako mogli upoštevati posebne prilike v svojih področjih.

V. Nastavitev in premestitev učiteljstva naj se vrši po zaslišanju banovinskega šol-

skega odbora. Namestijo naj se čimprej na izpraznjena službena mesta nove učne moči v smislu predloga banske uprave. Prvenstveno je nastavljanje moškega kandidata, absolventa državnih učiteljskih šol. Poročenim učiteljem, zlasti onim, ki niso poročeni z učiteljico, je s primerno odpravnino, odnosno z znižano pokojnino omogočiti, da napravijo mesta nezaposlenim učiteljskim kandidatom.

VI. Katoliški episkopat kraljevine Jugoslavije je nastopil v svojem »Pastirskem listu« proti »Sokolu kraljevine Jugoslavije« s povsem neosnovanimi očitki, češ da je ta organizacija brezverska in protiverska ter da v moralnem oziru kvarno vpliva na vzgojo naše mladine. Obžalujemo ta korak episkopata, ki je bil toliko bolj kvaren, ker se je izvršil v času, ko so voditelji nekih bivših političnih strank bili na poslu, da napravijo med državljani zmedo in rušijo narodno in državno edinstvo, ki sta pogoj in temelj srečne bodočnosti naše države. Z obžalovanjem tudi ugotavljamo, da so s tem svojim pismom najvišji cerkveni dostojanstveniki zapustili teren svojega vzvišenega poklica.

Izrekamo s tega mesta našemu Sokolstvu svojo zahvalo in priznanje za njegovo dosežanje požrtvovalno, nesebično in uspešno delo, posvečeno moralni in telesni okrepitvi ter narodni in državni vzgoji našega naroda. Trdno smo prepričani, da bo Sokol kraljevine Jugoslavije vkljub vsem neosnovanim napadom v bodoče še vztrajnejše vršil svoje poslanstvo.

PRIZNANJE GOSP. POMOČNIKA BANA

Podban gosp. dr. Pirkmajer se zahvaljuje gosp. banu za besede priznanja in pohvale, izrečene v otvoritvenem govoru na naslov banovinskega uradništva, ki bodo bodrilno vplivale. Zahvaljuje se tudi za priznanje, ki ga je v tem oziru izrekel tudi banovinski svet. Kot predsednik banovinskega šolskega sveta se še posebno zahvaljuje banovinskemu svetu za pohvalo in priznanje izrečeno učiteljstvu, ki pravilno razume svojo funkcijo med narodom.

PROTI URADNIŠKEMU KULUKU

Ban. svetnik Tavčar je predložil resolucijo za ukinitve kuluka, ki ga morajo javni nameščenci še vedno plačevati, čeprav ga je banovina pravnočasno odpravila za svoje področje. Po zakonu o samoupravnih cestah morajo namreč javni nameščenci kuluk plačevati kljub ukinitvi. Javne uslužbence teži torej dvojna obremenitev: kot konzumenti prenašati prevelike javnih bremen drugih davčnih zavezancev. Ta stan je torej prepuhdo obtežen. Njihovi prejemki pa komaj zadoščajo za kritje najnujnejših potrebščin. Zato predlaga resolucijo, naj se ta anomalija odpravi in tudi javni nameščenci oproste kuluka. Do sedaj pobrani kuluk naj se preodkaze banovinskemu bednostnemu skladu kot prispevek javnih uslužbencev za pobijanje brezposelnosti.

Resolucija je bila sprejeta soglasno.

„Težka zadeva“

Kaj pravi učiteljstvo

Še eno mnenje učitelja

Tovarišu B. sicer ni mogoče izpreminjati prepričanja o »Težki zadevi«, kakor izjavlja v članku že sam, ovreči pa je treba njegove državotvorne in socialne nazore pred ono javnostjo, ki kaj rada izrazi ugodne prilike v škodo in ponižanje učiteljskega stanu.

Tovariš B. se že v lastnem članku skriva za svoje osebno mnenje, trdovratnost prepričanja in krutost predlogov. To dokazuje, da mu je lastno mnenje več vredno kot življenje tisočev oženjenih tovarišev in omoženih tovarišic, ne ozira se pri tem na obče interese stanu ter na nepregledne borbe za njegovo izboljšanje. Hvalevredno je, da tovariš misli na finančno moč države, to je pomembno tudi za rešitev vprašanja sedmih hčera, ali prazna je bojazen, da bi poročene učiteljice pojedle državo, da bi zakrivila polom 1000 naraščajnikov in da bi se jim mogoče predobro godilo. Toda o teh problemih drugih, danes pa je treba odgovarjati posebnim punkcijam tov. B.

Vsaka učiteljica, ki se poroči, bi morala podati ostavko na službeno mesto. Čudno, da ta svoj aksiom tov. B. ni razširil še na poročene učitelje ter v obče na vse poročene državne uradnike? Saj, kdor je pravi mož, razume, da očetovstvo v ničemer ne zaostaja za materinstvom, da mu pripada celo glavni del vzgoje, gospodarskih bremen, pa tudi fizičnega dela itd., ako noče žene ponižati do priproste deklet ter ji ubiti učiteljsko naobrazbo, če je slučajno učiteljica.

Navedem lahko številne dokaze, da materinstvo in gospodinjstvo pridni, inteligentni

učiteljci — ženi nikdar ne škoduje v vzornem učiteljevanju niti v šoli, niti izven nje. Pač pa jo kot učiteljico — vzgojiteljico še v marsičem izpopolni: ublaži ji nemir in hrepenenje za življenjem, preneha stike, dopisovanje in drugo, kar človeka razdvaja pri delu, usposobi jo za izvajanja gospodarstva in razumevanje otrok pri pouku in vzgoji, prilije ji ognja za spoznavanje kraja in krajevni razmer, ker je našla v njih del svojega doma — kratko sposobna je, da odsluži državi v polni meri svojo skromno plačo, v narodu pa ima kot žena — učiteljica večji ugled.

Učiteljeva žena — neučiteljica se čuti v učiteljski družbi manjvredna, zapostavljena, draži jo zavidljivost, ob priliki se rada maščuje — ali pa trpi in molči, požiraje suženjski gnev. Redkokdaj se učitelj oženi z bogato nevesto, ki pa učiteljice kaj rada prezira.

Jasno je tudi, da samstvo ni niti vzrok, niti dokaz dobre učiteljice. Marljiv človek postane v večjih skrbih marljivejši in sposobnejši, lenoba pa raste v lenobi in zanjo je v samskem stanu več prilike.

Ostavko na državno službo radi ženidbe naj podajo le one uradnice, ki jim ženitev pridobi primerno življenje in oskrbo otrok. Vse ostale pa naj svobodno uživajo skromne pravice, ki jih vestno odslužujejo ter so si jih težavno pridobile. Naš stan se je še nedavno boril za načelo: »Isto delo, ista plača.« Brezposelnosti in državnih problemov pa nikdo ne bo rešil z ostavko poročenih učiteljic. Za brezposle učitelje je v naši širni domovini še preveč praznih mest, ki jih bodo prej ali slej lahko zasedli.

Zakonska zveza učitelja z aktivno učiteljico se naj več ne tolerira? Tovariš B., ali si premislil, koliko zla bi taka toleranca rodila? Ponižanje stanu, propadanje morale, ogorčenje naroda, kritika države, ki bi to dopustila, trpela bi tudi šola in vzgoja. O, so gotovi krogi, ki jim je na srcu propad šole in učiteljstva, radi bi nas videli ponižane, ne privošči jo nam izobrazbe, ne izobrazne žene, raztrgana sukna bi naj zagrebla naš ugled, otroci naši bi naj postali hlapci, klečeplazci za kos kruha, da bi bila njih glorijska večja.

In zakaj bi učitelja gonili v celibat? Bogatih nevest zanj ni, če vzame revno, kdo mu bo plačeval pohištvo, obleko, knjige, kdo mu bo skrbel za otroke, kdo podpiral onemogle starše, kdo plačeval zdravila in nešteto drugih potrebščin? Z eno plačo tega učitelja ne zmore, saj prejema prvih pet let službovanja na roko komaj 790 Din mesečno, nadaljnjih 12 let po 1200 Din itd., več tukaj ni treba povedati. Sem poročen z učiteljico, ne pijeva in ne kadiva, ne obiskujeva zabav, pa si moram večših še klobuk kupiti na obroke. Naj tovariša B. ne peče preveč vest, da bi se dvojnosluzbarjem godilo predobro.

Država nastavi toliko ljudi, kolikor jih rabi in kolikor jih more plačati. Če pa naraščajo v vrstah inteligence proletarij, jih naj oskrbe tisti, ki zahtevajo preveč gimnazij, preveč učiteljskih in preveč šol. Gotovo pa je, da bo taka vprašanja sčasoma najbolje rešilo življenje samo. Organizem učiteljskega stanu pa mora ostati pri tem zdrav ter izboljšavati in brniti svoje socialne pravice. Država sama nikdar ne pričakuje, da bi njeno gospodarsko krizo finansiralo uradništvu, nasprotno ona po svojih razmerah plačuje uradništvo, ki je potrebno za življenje narodnega in državnega organizma. Državna skupščina je pravkar sama priznala, da uradniški plači ni mogoče več znižati in je ta sklep tudi popolnoma utemeljen; saj plače odgovarjajo le zmerni prehrani, vse ostalo življenje pa na obroke in dolgo. Šolanje urad. otrok z dežele brez dolgov ni mogoče in strah nas je, kadar se pojavljajo boleznj ter druge nadloge.

Kdor ni v položaju, da preživi ženo in družino, naj se ne zanaša na ženo službo in naj ne sili v zakonski jarem. To ni premišljena moška beseda. Recimo raje: prosta ljubez, gostilničarjeva milost, samska zapravljivost itd. In koliko pa je danes državnih uradnikov, ki bi lahko brezskrbno stopili v zakonski jarem? Moški se iz gmotnih razlogov itak zenijo večinoma šele po 30. letih, ali naj to dobo v našem stanu premaknemo nazvgor do 50, morda celo do penzionistov? Zakon je vendar tudi ekonomična pridobitev v vseh različnih ozirih, pa samo tedaj v našem stanu, če se učitelj poroči z učiteljico; drugi ugodni račun so neznatni. Ali hočemo vzeti učitelju še to zadnjo ugodnost, ki mi edina lahko ustvari znosljivo eksistenco?

Prijatelj B., zakaj praviš, da v težki današnji krizi ne smemo poznati nobenih kompromisov? Ali ne pomisliš, da bi bila kriza in brezposelnost še mnogo večja?

Dvojnosluzbarji. To zveni, kakor da bi en uradnik prejemal dvojno plačo. Mislim, da država ne more biti tako radodarna. Dvojnosluzbarji pa so prav za prav socialno zlo, ker zasluži enosluzbar premalo, da bi stanu primerno živel, oblačil in šolal svojo družino. Ni še dolgo, ko se je vršila borba za enakopravnost poročenih učiteljic, sedaj bi jih pa kar naenkrat radi popolnoma odpravili: kakšna doslednost je med nami? Dvojnosluzbarji tudi države ne interesirajo. Ona plačuje samo uradnike, zahtevajoč od njega določeno delo, vse drugo pa je, v okviru človeške dostojnosti, zasebna zadeva posameznikov, tako tudi zakon. Dvojnosluzbarji so napram državi v prav takšnem odnosu, kakor je tovariš B., kot enosluzbar. Kdor jih napade, stori to iz gole zavisti in še to v napačni domišljiji, da se jim godi morda predobro. Današnja kriza bo še dvojnosluzbarstvo pospeševala, ker obstoja v njem še edina možnost ustvariti si skromno lastno ognjišče.

Dokler gre državi trda za denar, naj se postavijo vse poročene učiteljice na razpoložanje. — Radoveden sem, ali je tov. B. tudi v vzgoji mladine in drugem javnem delovanju tako patriotičen, kakor je pri učiteljskih plačah? V nebovpijoče bi bilo tisočerm učiteljem pogaziti priborjene skromne pravice, onemogočiti tisočerm in tisočerm otrokom študij, ponižati učiteljico — ženo in udariti učitelja, ki si je s strahom in upom osnoval družino, temelj državnega reda.

Tebe in Tvoje družine ne bo konec, če boš imel ene prejemke. Tudi tukaj diši po egoizmu. Da bi enemu priboril srečo, bi pahnil dva druga v nesrečo, neozira se pri tem na bodočnost otrok, ki jih ta dva imata. Ej, pa udari učitelja, če si kupi novo srajco na golo telo! Raztrgan, bos in lačen naj hodi okrog! Njegovi nasledniki mu ne bodo postavili niti križa na grob. Toda zadoščeno bo socialni pravičnosti, in to je glavno. Kaj človeška življenja, kaj ustalitev razmer, kaj učiti, stan? — Glavno je socialna pravičnost! I. J.

Mnenje omožene učiteljice

Silno sem se čudila, ko sem prečitala članek »Težka zadeva« od B. v »Učit. tov.« 16. februarja 1933. Ni, da bi odgovarjala na ves članek, rada pa bi povedala svoje misli o tej zadevi. Sem poročena učiteljica in službujem čez 20 let. Sedaj naj bi me odpustili iz službe, na penzijo naj čakam, da mine kriza. Po 20 letih učiteljske službe bom začela vaditi svoje priletne mišice pri ribanju in drugem težkem delu, služkinjo bom morala odpustiti in tudi ona bo v najhujših časih na cesti. Če je v meni še kaj duševne sile, pa naj grem med narod in naj mu pomagam v stiskah in nadlogah. Škoda, da ne poznamo fakirskih umetnosti, da bi se kar uspravale za ves čas krize. Plačo vlečeva v dveh. Nihče ni pomiloval poročenih učiteljic v času vseobsega blagostanja, ko so te delale enako z drugimi tovarišicami, prejemale pa so le polovično draginsko doklado. Samo poročena učiteljica ve, kako težko je zjutraj zapustiti dom in vse in se vrne popoldne trudna in izmučena živcev, a družini mora kazati vedro lice in veselo razpoloženje. Ne toži. Nihče ji ne lajša dela, vsak pa zahteva od nje drugim enake uspehe. Na mestu mora biti in je. Sedaj pa pride kriza in ona naj bo odpuščena. Seveda, zakaj pa je sledila svojemu naravnemu poklicu, da je postala mati. Kriza zahteva od učiteljice, da se ne moži. Zakaj prirejamo materinske dneve? Mi jih prirejamo, mi navajamo mladino k spoštovanju mater, mi povzdiguemo mater, sami pa brcamo svoje kolegince-matere iz službe. O, logika! In mlade učiteljice, ki so vas starši dali izučiti za ta poklic, ker niso imeli za vas druge dote, ve mlade žene pazite, da ne zaidete v zakon, kjer vas čaka odpustitev iz službe. Učiteljica mora biti tako bitje, ki zastavi službi ne le svoje delo in najplemenitejše čute, ona mora zatajiti v sebi vse in le služiti. Mož ima poleg službe svobodno življenje, učiteljici se odreka ta svoboda. Iz vsega, kar sem čitala se zdi, da drž. država poročene učiteljice v službi ko nekaj »luksusa«. »Luksusa« pa ne spada v krizo, zato v kot s poročenimi učiteljicami. Zavedamo se, in silno nas boli usoda mladih brezposelnih kolegov in kolegij. Zavedamo pa se, da nismo samo me poklicane žrtvovati se. In če bi bile sedaj odpuščene poročene učiteljice, kdo naj bi bil odpuščene čez 2 ali 3 leta, ko bomo imeli nov naraščaj? Zakaj vidi pisec B. samo poročene učiteljice in jim servira naslov »dvojno-službarji«. Ali ni mnogo državljanov, ki imajo po dve, tri službe. Še več družin, kjer je več članov v službi. Mnogo je tudi takih, ki dobivajo za svoje službovanje znesek večkratnih plač poročenih učiteljic. Drugi imajo poleg službe obsežna posestva ali celo obrti. Zato razumemo »težko zadevo« in vsi radi nekaj žrtvuemo, vendar se tudi jasno zavedamo, da nismo samo poročene učiteljice dolžne žrtvovati vse v tej krizi do boljših časov. M.

Več socialnega čuta!

Ne čudim se kopici protestov proti predlogom tovariša B., objavljenih pod naslovom »Težka zadeva«, ker sem jih slutil že v naprej. Mnogo je namreč poročenih učiteljskih parov in precej med temi je tudi takih, katerim bi izvedba teh predlogov nekoliko ogrozila eksistenco. Toda žalostno je, da iz večine teh člankov diha neka trdosrdna in odvratna misel, kakor da nas vseh prav nič ne briga, če vseh sedem hčera tovariša B-ja in vsi brezposelni abiturienti nimajo zaslužka. To je greh, katerega nam ta množica brezposelnih ne bo odpustila.

Pri urejevanju te »Težke zadeve« ne smemo prezreti, da je družina temelj človeške družbe. Vsakemu članu te družbe pa je ona dolžna nuditi vse pogoje, da si ustanovi lastno družino, ker ima na tem interes ne samo človek kot tak, ampak tudi država. Iz moralnih, etičnih in narodno-gospodarskih ozirrov smo dolžni družino čim bolj zaščititi, da bo ona lahko v polnem obsegu vršila zaupano ji poslanstvo.

Jaz sam preživljam s svojo edino plačo, ki znaša nekaj nad 1 in pol tisočaka mesečno, tročlansko družino. Resnica je, da ta plača zadošča le za stanovanje in hrano, za obleko mi ne ostane nič. Vendar delam in nemo trpim. Niti na misel mi ne pride, da bi v teh težkih časih zahrepenel po udobnosti, ko vendar toliko ljudi strada.

Mnogo člankarjev je trdilo, da predstavljajo plače »dvojnih zaslužkarjev« komaj še eksistenčni minimum. Prikazati hočem ta eksistenčni minimum v pravilnejši luči s sledečim:

»Poznam učiteljski par, ki ima mesečno okrog 5000 Din dohodkov, ter poseduje v kraju svojega službovanja lastno hišo, a stanuje v šoli, in je vsa njegova hiša prazna, dasiravno je v dotičnem kraju težko dobiti stanovanje. Ta tovariš je že lani doslužil 35-letno službeno dobo in je še vedno aktiven. Pripominjam še to, da nimata nič otrok! Torej?

Nek drug učiteljski par v istem kraju zasluži 4 tisočake mesečno. Stanuje seveda tudi v šoli, dočim moram jaz z dvakrat manjšo

plačo preživljati številčno enako družino in nimam šolskega stanovanja. Pa to so kajpada moje privatne zadeve, ki ne spadajo sem. Seveda, če se mora kdo zgolj radi pomanjkanja preseliti v onostranstvo, je to tudi njegova privatna zadeva!

V nekem mestecu ima ženo učiteljico večina gospodov z akademsko naobrazbo in še nekateri drugi. Upam, da vendar nihče ne bo trdil, da predstavlja plača teh tovarišic šele eksistenčni minimum.

Ti primeri niso izmišljeni in ne osamljeni. Prišli bi jim lahko še celo stotico onih tovarišev, ki imajo že polno službeno dobo in bi se brez vsake škode lahko umaknili in dali prostor mlajšim brezposelnim močem. Precej je tudi poročenih in upokojenih učiteljic, ki so z največjo muko vztrajale v službi 10 let, nato pa zaprosile za pokoj. Ali bi bila to socialna krivica, ako bi jim odpadla pokojnina? Koliko pa je še upokojencev z dvojnimi službami. Pravično bi bilo, da se vsakemu upokojencu, ki stopi v privatno službo, za ta čas prikradja pokojnina v prid brezposelnim.

Učiteljice v dravski banovini predstavljajo dve tretjini vsega učiteljstva. To nenaravno in krivično številčno razmerje se mora popraviti v prilog moškega spola. To ni prav nič

srednjeveškega, saj smo že toliko napredovali, da velja tudi gospodinjstvo in materinstvo za poklic. Materinstvo je obenem težka obremenitev ženskega spola, ki gotovo iz raznih bioloških razlogov obremenilno vpliva na kvaliteto njenega dela v službi. Bilo bi celo krivično in proti načelom enakopravnosti, če bi zahtevali od ženskega spola, da naj istočasno vrši kar dva poklica.

Po izvršeni korekturi bi vsled razlike v višini plač z ozirom na to, da bi že več let službujočo reducirano učiteljico nadomestila nova učna moč z mnogo manjšo plačo, nastal prihranek več milijonov dinarjev. Ne bilo bi pravično, da bi to vsoto uporabili za katerokoli bodi svrhu, temveč ga je treba vrniti družini. Zvišati je treba rodbinsko določilo za ženo, da bo s tem dana družini eksistenčna možnost.

Živimo v izredno težkih razmerah, v katerih so neizbežni tudi izredni ukrepi. Socialna dolžnost vseh, ki živijo v količinski bolj-ših razmerah, je, da tudi nekaj teh udobnosti žrtvujejo za svojega bližnjega — trpina. Čemu bi oklevali, ko se bo prej ali slej to kljub našemu protestu vendarle uresničilo? Poglabimo socialni čut in vzljubimo svojega bližnjega in šlo bo!

—e—

Sološne vesti

— Nov načelnik za osnovni pouk v prosvetnem ministrstvu. Z ukazom Nj. V. kralja je bil imenovan na predlog g. prosvetnega ministra za načelnika za osnovni pouk v prosvetnem ministrstvu g. Miladin Ševarlić, dosedanji inspektor istega ministrstva.

— Praktični učiteljski izpiti na drž. učiteljski šoli v Mariboru se začnejo v četrtek, dne 20. aprila t. l. Kandidati (tke) naj se prijavijo osebno v ravnateljski pisarni v sredo, dne 19. aprila t. l., od 16. do 18. ure popoldne. Prošnje za priпуск k izpitu je treba poslati po uradni poti do dne 10. aprila t. l. — V Mariboru, dne 22. februarja 1933. Predsednik komisije: Direktor F. Kadunc.

UČITELJSKA TISKARNA

Ljubljana — Frančiškanska ulica 6

— Popravek. Zadnji odstavek v izjavi sekcije pod naslovom »Predsedniku sreske organizacije učit. društva za Ljubljano-okolica, zah. del«, v zadnji številki, je tiskarski škrat pokvaril in se mora glasiti: »Vsako izjavo poedincev z žaljivo in izzivalno tendenco pa vodstvo sekcije odklanja, ker je treba vsako javno vprašanje dostojno obravnavati. Udruženje je resna organizacija in smatra, da je zdrav le tisti patriotizem in nacionalizem, ki bazira na poštenosti.«

— »Učiteljski tovariš« štev. 27. od dne 23. II. 1933. je objavil na str. 3. notico: »Učiteljski poročeni pri...« Podpisani izjavljam, da se je omenjeni dopis objavil brez moje vednosti ter nisem z njim v nikaki vezi. — Kiki Janko, učit. Selnica ob Dravi.

— Umrli je dne 21. t. m. na Pilštajnu šolski upravitelj tovariš Štauffer Fran. Več čas svojega službovanja, skoraj 30 let, je bil član učiteljskega društva za kozjanski okraj.

— Ivan Rigler, šolski upravitelj v Semiču, je po dolgi bolezni, ki si jo je nakopal v ruskem ujetništvu dne 26. februarja t. l. zatisnil svoje trudne oči. Istega dne se je preselila z njim v boljši svet njegova mati, ki jo je tako otroško ljubil. Zvestemu tovarišu ohranimo prijazen spomin, njegovi užalošeni soprogi Pavli naše iskreno sožalje!

Šolski upravitelj † Franc Štauffer

Trg Pilštajn, starodaven trg s prangerjem in zgodovino. Na holmu leži in po zavutih stezah priroša vanj. Kup hiš, tesno povezanih med sabo, ki se tišče druga k drugi kakor piščeta pod kokloj. Romantičen, kakor so sploh romantični vsi stari trgi. Ob njega vznožju teče mimo cesta — življenje: hodi svojo pot in se ogiblje strmin in holmov, ki jih je srednji vek tako zelo ljubil. In se ti zdi, da se takle trgi dandanes čudi sebi samemu: »Kako da sem zlezel sem gor na hrib, ko je vendar spodaj toliko življenja, ki drvi mimo? Nikdo ne hodi name, če pa pride, se le trenutek zamudi — da ja čim prej nategne korak naprej, naprej. Kakor da se boji umreti v mojem naročju!...«

Ali čudno! Pokojni Franc Štauffer, šolski upravitelj na Pilštajnu, je bil že tretji v tem trgu, ki je vztrajal vso svojo življenjsko dobo na enem samem kraju. Šola v Pilštajnu obstoji od leta 1802. Na nji je delovalo od sedaj 31 učiteljev. Dva tovariša med temi sta delovala vsak po 40 let, pokojni Štauffer pa nekoliko manj kot trideset. Prvo in zadnje mesto. Začetek in konec življenja. Kot mlad fant je prišel, da pojde čim prej dalje za svojimi ideali, pa je ostal, dal vsemu okoliš svoj dušo, svojo mladost in nazadnje tudi svoje telo. Ostal je, da daje in nazadnje umrje! Glej, prijatelj, to je zgodovina slovenskega učitelja! Koliko generacij je v tridesetih letih? Kolikor jih je — vsem si učitelji, vzgojitelji in voditelji, če vztrajajo v podrobnem delu, ne za narod-frazo, temveč za narod-živi organizem delovnega ljudstva. Pisati o učitelju, ki je delal trideset let ali še več na enem samem kraju? Delal brez

fraz in teoretičnih razglabljanj, temveč dejansko — praktično? Prepričan sem, da je težko pisati, ker ni podatkov, ker je sam, edini podatek, v večnosti!

Pokojni Franc Štauffer se je rodil 19. novembra 1877. v Trbovljah kot sin učitelja Franca Štaufferja. Študiral je gimnazijo v Mariboru, kjer je maturiral 25. oktobra 1899. Študije je nadaljeval na univerzi v Grazu, študiral je pravo. Toda — gmotnih sredstev ni bilo. Vrnil se je domov in zaprosil za učiteljsko službo. Dobil je učiteljsko mesto na Pilštajnu, kamor je prispel 1. marca 1903. Sicer je imel namen, si gmotno opomoči za nadaljnji študij — a ostal je, spoznavši, da je biti učitelj prav tako častno, kakor biti sodnik ali advokat ali imeti kakšen drug akademski poklic. Vojsko je služil mladenič kot praporščak pri domobranskem polku, vojno pa je preživel v zaledju kot »žetveni komisar«. Kot tak je vsepovsod šel ljudstvu zelo na roko. — Pred osmimi leti je postal na Pilštajnu upravitelj šole. Napram večinoma mlajšemu učiteljstvu je bil vedno in povsodi očetovsko dober tovariš in predstojnik, ki je znal razumevati težnje mlajših, bodisi v šoli ali izven nje. Najhujši udarec ga je zadel, ko mu je pred dvema letoma — 27. februarja 1931. — umrla žena. Od tega dne je začel pešati, dokler ni šel za njo v večnost. Umrli je v ponedeljek 20. febr. 1933. strt in zmučen.

Kot človek je bil poštenjak od nog do glave. Odkritostren, ki je prijatelju kot nasprotnik povedal resnico v obraz. Mož ravne linije, ki ni klonil pred ničemer in nikomur. Bil je soustanovitelj »Hranilnice in posojilnice v Pilštajnu«, katero so ustanovili 1. 1908. Zadnja leta je postal član načelstva in nje blagajnik. Dolga leta je pomagal občini kot občinski tajnik, cerkvi kot organist in pevovodja, gasilnemu društvu kot tihi podpornik,

(Hispana Esperanto Asozio) je sklenila prirediti tečaje za učiteljstvo v Madridu in v treh drugih mestih. Razdelila bo 11 nagrad po 400 peset in kongresno karto za Kolinski esperantski kongres. Nagradjeni učitelji bodo morali potem poročati o svojih skušnjah ministrstvu prosvete. — Kakor vidimo, se esperanto povsod širi in pridobiva vedno nove prijatelje.

za čeno za moja in za otroke —
"Tempo" čitaj na otroke

LJUBLJANA	Za gotovino:	MARIBOR
Gledališka 4	Selenburgova 4	Slovenska 18

JADRANSKA STRAŽA OB SEVERNI MEJI

Narodne šole ob severni meji so prejele decembra 1932. vabilo za ustanovitev Podmladka Jadranske straže. Znano vam je, da naše morje potrebuje danes bolj ko kdajkoli prej zvestih stražarjev. Jugoslavija brez Jadrana ne more obstati, ker so to pljuča, s katerimi diha, toda tudi obratno: Jadran je brez čvrstega zaledja izgubljen. Ni še vse naše ljudstvo izpovedalo, da naš obstanek in napredek sloni na tako ozki vzajemnosti zaledja z morjem, ker o tem ni bilo v dovoljni meri poučeno. Radi tega so širši sloji več ali manj brez posebnega interesa sprejemali vsa vprašanja o usodi našega morja. Drugačnje zanimanje za morje je pri naših sosedih, ki so spoznali, da so državi, ki ima morje, ne le odprta vrata v svet, temveč da je ono tudi bogati vir dohodkov. To nam potrjuje tudi dejstvo, da so se za naš lepi Jadran večkrat bili težki in krvavi boji. Društvo Jadranska straža ima plemenit namen, širiti povsod, kjer je potrebno ljubezen do našega morja, poučevati vse sloje o njegovi gospodarski in kulturni važnosti in potem tega spoznanja probujati v ljudeh nacionalni duh in državno edinstvo. Z ozirom na nacionalne razmere, v katerih je naše ljudstvo ob severni meji živel do prevrata, kakor tudi na sedanje obmejne razmere in stike, je neobhodno potrebna in koristna za povzdigo narodne zavesti in narodnega duha, propaganda po programu Jadranske straže. To se ima začeti pri naših najmlajših državljanih. Obmejni pas moramo utrditi s postojankami Jadranskih stražarjev, katerih utrdbe bodo slonele na zdravem nacionalizmu in resnični ljubezni do domovine. Učiteljstvo ob severni meji je z resnim pojmovanjem zadeve šlo na delo za vzvišene cilje. Po šolah se vršijo predavanja o Jadranski straži in njenih nalogah, nabira se podmladek, Jadranski stražarji oborožujejo svoje duše. Na neki šoli šteje »Podmladek Jadranske straže« nad 300 članov. Naprej za jugoslovanski Jadran!

Učiteljska knjigarna podružnica

Maribor — Tyrševa ulica štev. 44

Osebnе zadeve

NAPREDOVALI SO UČITELJI (CE).

V VIII. skupino:

Petelin Ruža iz Žužemberka, Rojnik Elizabeta iz Sv. Lovrenca pod Prežimom, Kollenberger Hermina iz Sv. Benedikta, Rošker Justina iz Pišec, Berce Rafael iz Šmarji pri Jelšah, Markelj Ana iz St. Janža, Marčič Marija iz Maribora, Plišič Josip iz St. Vid.

V VII. skupino:

Šonc Pavla iz Maribora, m. š., Žun Milena iz Viča, m. š., Doberšek Simon iz Dol. Lenda-

Če bi imél jáz televizor,
posnel iz »Daj-Dama« bi prizor,
ko avtomat dobrot deli,
a gostom lice se smeji.

V VI. skupino:

Majcen Ruža iz Bohinjske Bistrice, Aničič Josip v Polšniku, Bradaška Albina v Šmartnem p. Kranju, Vidmar Gabrijela, St. Lenart n. Laškem, Vidic Anton, Šmartno pri Kranju, Vrežec Stanislava, Suhor, Fink Leon, Ljubljana, Hajnšek Fran, St. Jur o. j. ž., Fink Stefanija, Ljubljana, Zorko Ana, Brdo, Urbajs Ana, Črešnjavec p. Slov. Bistrici, Lešnik Elza, Maribor, Lovšin Ivan, Kočevje, Završan Franciška, Rudnik, Janežič Ema, Sv. Marko p. Ptuj, Jovan Maks, St. Vid n. Ljubljano, Jevnikar Lovro, St. Vid pri Stični, Komar Stana, Vič, Kramar Olga, Šmartno p. Litiji, Knez Olga, Ljubljana, Kramer Alojzija, St. Peter pri Mariboru, Kunaver Marija, Vič, Kramer Fran, St. Peter p. Mariboru, Kržišnik Ivan, St. Peter p. N. mestu, Muršič Ivan, St. Jur ob j. ž., Marinko Amalija, Preska, Podbršček Alojzija, Trbovlje-Vode, Pahor Slava, Hajdina, Potočnik Gabrijela, Zagorje, Pečenko Danilo, Vič, Petelin Marija, Vič, Pernel Pavel, Jesenice, Pugelj Ivana, Sv. Lovrenc pri N. mestu, Pečnik Olga, Tolsti vrh, Presker Marija, Teharje, Rožman Ivana, Ribnica-Rakovec Cirila, Kamnik, Rebolj Franja, Maribor, Srebrnič Karla, Pirešica, Sušnik Olga, Trbovlje-Vode, Sežun Andrej, Ljubljana, Sirk Ljudmila, Vrhnik, Sušnik Marija, Laze, Gabrček Zlata, Vič, Schroif Marija, Cerklje p. Krškem, Rozman Marija, Maribor, Stugar Miroslava, Metlika, Čebul Jernej, Maribor, Černe Franja, Trbovlje-Vode, Semen Pavla iz Ljubljane, Sorčič Katarina iz Dovja, Smole Albin iz Ljubljane, Sever Melanija iz Jesenic, Slavec Ivan iz Laškega, Mihelič Stanislava iz Črnuča, Malenšek Marija iz Predoselj, Bučar Vincencija iz Dragatuša, Borštnik Josipina iz N. mesta, Berglez Avgust iz Ljubljane, Kosmač Mihaela iz Jarenine, Janežič Rado iz Police, Colnar Antonija iz Gor. Pirnič, Cepuder Amalija iz Ljubljane, Novak Pavla iz Pobrežja, Šircelj Danijela iz Ljubljane, Trobej Cilka iz Šoštanja, Rojina Vladimir iz Kranja, Janežič Terezija iz Police, Jereb Antonija iz Konjic, Jurčič Ačim iz Maribora, Justin Matilda iz Zirov, Jureš Ana iz Krizevec, Podreka Ivana iz Sv. Križa, Požar Ladislav iz Most, Prestor Julija iz Preske, Peterlin Angela iz Kočevja, Grom Josipina iz Tržiča.

V V. skupino:

Betriani Božidar, sres. šol. nadz. v Kočevju, Hribnik Fran, učit. na m. š. v Šoštanju, Zupančič Ana, m. š. v Celju, Humek Dragotin, m. š. v Mariboru, Rismal Melhior, m. š. v Slov. Bistrici, Lončarič Marija, m. š. v Celju, Šegula Fran, m. š. v Mariboru, Fabjan

Oddelek za učila

Ljubljana

Maribor

Antonija, m. š. v Mariboru, Fakin Anton, m. š. Vič, Ferjančič Fran, m. š. v Mariboru, Cilenšek Fran, m. š. v Celju, Černe Ivan, m. š. v Celju, Golob Albina iz Ljubljane, Klavžar Zora iz Maribora, Krakar Angela, m. š. iz Ljubljane, Korošec Josip iz Maribora, Korže Janko, m. š. v Sv. Lenartu, Mlačnik Ignacij, m. š. v Celju in Serajnik Marija iz Maribora.

telji, da spremijo k zadnjemu počitku učitelja.

Pred šolo slovo: »Vigred se povrne«. Deca plaka. Otroške solze — najlepši biseri. Pot v par metrov oddaljeno cerkev. — Črna sv. maša. — Sveče.

Na pokopališču se je poslovil pri odprtem grobu pok. Franca Štaufferja preč. gosp. Jakob Rauter, župnik v Pilštajnu, ki je v spremstvu gg. župnikov sosednjih župnij vodil pogreb. Nato je spregovoril slovo tov. predsednik Učiteljskega društva JUU v Kozjem g. šol. upravitelj Albert Čok, ki se je poslovil od blagoga pokojnika v imenu vseh, ki so mogli, a ki tudi niso mogli prihiteti na to zadnjo, žalostno pot. Za tema je govoril v imenu gasilcev (ki so ves čas nosili krsto in vence v uniformah) z globoko, občuteno besedo visokošolec-jurist g. Milan Regvat, ki je razodel in opisal dobrotno srce blagopokojnega šolskega upravitelja. Nato so začele padati trde grude in težko je odmevalo po pokopališču.

Kadar umrje učitelj, je praznik žalosti. Kaj boš, saj jih je še tisoč zadaj! Ne odgovarjaj, prijatelj moj! Smrt starejšega učitelja se mi zdi prav tako, kakor da je umrl oče, ki je zapustil sinu posestvo. On je oblikoval posest v dobi, polni težav, ti uživaš. Samo pazi, da te ne bi kdo pozdravil z besedo: »Mlad si, tovariš, a glej, poln si mehkužnosti! Komoditeta je tvoja mati, vitka linija botra. Bojži se prehlada, ko je treba stati na straži. Če boš tako čuval, ne boš vztrajal niti pet let! Zakaj življenje je uganka, ki je ne boš rešil, če mu ne boš šel nasproti s privihanimi rokavi in jako dušo!«

Zato pa: blag spomin našemu † tovarišu Štaufferju, ki je vztrajal in zbog tega mnogo trpel fizično in duševno.

Albin Podjavoršek.

Učiteljski pravnik

—§ ZELO VAŽNO! Selitev z vozom ali tovornim avtom — selilni račun. Člen 36/5 uredbe o potnih in selitvenih stroških določa, da mora biti uradno ugotovljena teža preseljenega pohištva v tovornem listu, če se seli uslužbenec z železnico. Dohodna občina mora potrditi, da se je pohištvo v označeni teži resnično dovedlo na novo mesto službovanja. Če se seli uslužbenec z vozom ali tovornim avtom iz kraja v kraj, kjer bi se lahko izvršila mešana selitev, t. j. z železnico in vozom, mora priložiti sel. računom tudi potrdilo, koliko bi stala selitev po železnici in potrdilo javne tehtnice ali javne oblasti o teži preseljenega pohištva. Teža preseljenega pohištva mora biti torej v vsakem primeru ugotovljena, drugače se ne priznajo zneski, ki bi sicer pripadali za to.

—§ V »Izvodu iz Uslužb. lista«, ki ga priključite prošnjam za višjo polož. skupino, zaključite dobo z dnem, ko vlagate prošnjo in označite zraven »in dalje«. Celokupno službeno dobo je sešeti in jo vpisati »skupaj« — l—m—d. Službena doba ne vpliva na napredovanje in služi le v pregled prosilčeve službe, ki se upošteva pri obravnavi prošnje.

Naša gospodarska organizacija

—g Članom Učit. Samopomoči. V teh dneh je zadružna uprava razposlala položnice za nakazilo članskega prispevka za tri smrtne slučaje (288.—290.), to je: Agneza Bregar, Ljubljana; Ana Bezjak, Ptuj in Fran Staufer, Pilštanj. Članski prispevek s poštnino za člana je 16 Din, za zakonske pare 31 Din. Izplačane posmrtnine za te smrtne slučaje so znašale 38.150 Din. Od prejšnjih mesecev je zastankov okrog 50.000 Din. Uprava vljudno prosi vse člane — zlasti one z večjimi zastanki — da poravnajo v marcu t. l. prav vse dolžne zneske. Učiteljska Samopomoč ima 2550 članov, posmrtnina znaša 12.700 Din.

—g Delnico PAB Učiteljskemu domu v Mariboru je daroval tovariš Franjo Friedel, š. upravitelj v Št. Jerneju na Ločami. Ta je tretja... Neimenovani tovariš upokojenec pa je podaril 200 Din, ker se je neka zadeva ugodno iztekla. Tema dvema iskrena hvala, drugim pa: Posnemajte!

Mladinska matica

Z 19. seje, dne 22. februarja 1933.

1. Sestavi naj se razpis nagrad za izredne publikacije.
2. Rokopis Marije Kmetove »Lovci za bacili« se sprejme za realno knjižno rednih publikacij.
3. Dobili smo še en rokopis realne vsebine. Če ga literarni odsek spozna za dobrega, naj se odkupi tudi ta.
4. Predloge, ki jih je poslal Mladinski matici tov. Pavel Fleré glede mladinskega izdajanja del slovenskih pesnikov in pisateljev ter svetovnih del, bo odbor še proučil.
5. Na pritožbe upraviteljsva I. dekliske šole v Ljubljani glede spisov Krivica, »Na Razkopenem« in »Črkopisnega sestavka« »Uš, bolha in stenica«, ki so izšli v »Našem rodu«, naj se odgovori.
- Namen teh spisov ni žaliti učiteljstva »Krivica« je lepo delce, ki ima svoje vzgojno jedro tudi za otroke, »Na Razkopenem« je obsodba fašistične šole v Primorju, »Uš, bolha in stenica« pa prinaša nekaj higijenskega pouka.
6. Podružnica Jugoslovenske matice je naročila pri M. M. za 500 Din knjig za otroke naših izseljencev.

† Rigler Janez

Legel je izmučen k večnemu počitku med tisoče počivajočih na ljubljanskem polje. Lahko bi bil še živ, kajti 54 let še ni toliko, da bi ga spravila pod rušo. V svetovni vojni se je začelo njegovo trpljenje, ko je bil takoj leta 1914. kot častnik vjet in odpeljan v daljno Sibirijo. Tam se je bavil z učenjem ruskega

in angleškega jezika in užival vse bridkosti ujetniškega življenja. Zaradi enolične hrane se ga je lotil skorbut, na katerem je bolehal še prva leta po prevratu.

Ko so se začele snovati dobrovoljske legije Jugoslovanov, je bil tudi on med prvimi, ki se je pridružil dobrovoljskemu gibanju. Kako veseli smo ga bili, ko smo mu segli prvič po dolgih letih zopet v roke. Poznal se mu pa je, da še ni popolnoma vživljen v mirne čase, kajti vedno in vedno smo imeli vtis, da še trpi na posledicah vojnih grozot in da mu nekaj izpodjeda zdravje. Neka trudnost se

Člani Mladinske matice dobijo letos za 22-50 Din naslednje knjige:

1. Naš rod IV. letnik,
2. Kresnice VI.,
3. Knjižico realne vsebine,
4. Magajnovo pravljico »Brkonja Čeljustnik« in
5. Deržajevo obširno slikanico v štiri-barvnem tisku z besedilom.

Prvič izide letos tudi v rednih publikacijah barvna knjiga, ne da bi se cene publikacij zato zvišale. Pravico do knjig seveda izgubijo vsi oni, ki ne plačajo vseh obrokov.

Dr. Čermeljeva knjiga »Tesla in razvoj elektrotehnike« je dotiskana in izide v nekaj dneh. Preprosto in okusno naslovno stran je izdelal Milko Bambič. Knjiga ima nad 50 slik in je tiskana na finem belem papirju formata naših izrednih publikacij. Delo je za osnovno šolo pretežno ali s pridom se bo dalo uporabiti na meščanski in srednji šoli. To bo prva knjiga o Tesli v slovenskem jeziku. Z njo se naj nekoliko oddolžimo velikemu jugoslovenskemu učenjaku in izumitelju. Tesla je velik, v marsičem večji kot Edison in Marconi. Ta poslednji je postal slaven prav za prav na Teslov račun, ker je znal spretno izrabiti Teslove izume.

Vsak učitelj bi moral poznati Teslo. Čermeljeva knjiga ti pokaže jasno veličino Teslovega dela. Knjiga se naroča pri Mladinski matici v Ljubljani, Francišanska ulica šte. 6/I.

Še vedno oddajamo po 20 par številke nekompletnih letnikov »Našega roda«. V zalogi so še 5., 6. in 8. šte. II. letnika in 5. številka III. letnika.

Vseučiliški prof. Vidmar piše o Tesli: ... Danes je Teslov trofazni induksijski motor na delu v neštetihi tovarnah, v neštetihi delavnicah obrtnikov. Ves civiliziran svet uživa plodove teh dveh fundamentalnih iznajdb.

Tako življenjsko delo mora biti užitek. Na take uspehe Jugoslovana moramo biti ponosni. Baš mi Jugoslovani jih pa v krogu civiliziranih narodov uživamo najmanjše. Za tisto malo, kar smo prevzeli iz zapada, smo dali Teslo.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev. Pevski tečaj za moški zbor. Pevski tečaj za moški zbor se bo vršil 4. in 5. marca v Ljubljani. Pričetek 4. ob 9. uri v Glasbeni Matici. Točna in polnoštevilna udeležba je nujno potrebna. — Za mešani zbor se bodo vršile pevske vaje 24., 25. in 26. marca. Ta pevski tečaj bo zadnji pred koncertom, ki je napovedan za 3. april. Prosimo, da si vse pevke in vsi pevci uredijo čas tako, da bodo brez razlike vsi prisostvovali pevskim vajam. Koncert bo velikega pomena za slovensko glasbo in pevski zbor. Sestava in izvedba programa zahtevata ogromne požrtvovalnosti članov, neumornega dela pevovodje in bo občutno obremenila zborovo blaginjo. Vsa dela, ki so na programu, so po večini rokopisna in predstavljajo velik napredek slovenske glasbe. Koncert naj služi v vzpodbudo mlajšim komponentom in v informacijo glasbenih krogov ter javnosti o najnovejših delih nositeljev naše glasbene kulture.

Šolski radio

—r XX. teden. V torek dne 7. marca bo predavala gđc. Ivanka Kalinova: »O zlati Pragi« po sledečem sporedu: 1. Priprave za pot v inozemstvo. 2. Vožnja preko Maribora, Graca, Linca, Budjevic do Prage. 3. Ustanovitve Prage. — Karel IV. Luksenburški. 4.

ga je lotevala večkrat — l. 1926. je težko obolela. Mislili smo, da se bo poslovil od nas, ali njegova zdrava-šegava ribniška nprav je premagala belo ženo, ki mu je tajno sledila. V četrtek je dejal, da mu je dobro in da misli, da ji je ušel, ali v petek je podlegel in odpeljala ga je bela žena nam vsem, ki smo ga ljubili in spoštovali. Pokojni je bil zlata duša. Nobene agresivnosti ni bilo v njem in zato je bil splošno priljubljen. In če ne bi imel drugih zaslug za belokranjsko šolstvo, je njegova zasluga ta, da se je za časa njegovega upraviteljstva sezidala dosedaj najlepša šola v Beli Krajini.

Dolg je bil boj za novo šolo v Semiču in trd oreh je bil to, ali vendar zdobljen...

Kolegijalen je bil kakor malokdo in bolelo ga je zelo intrigantstvo iz bližnje zlasti, ker je čutil, da dolgo ne bo več.

Ne bomo Te več srečali po belokranjskih cestah in stezah, ne boš se več sprehajal med semiškimi vinogradi, marsikje Te bo manjkalo, dragi Janez!

Svetel in zvest tovariški spomin Ti ohranimo.

Koncert pevskega zbora ljubljanske drž. učiteljske šole v Novem mestu

Pa je res predrzna ta naša mladina, si je mislil marsikdo, ko je slišal, da bodo naši mladi pionirji priredili 19. februarja t. l. koncert v Novem mestu, v teh časih, ko menimo, da so ideali umrli in ko nas tare zloglasna gospa Kriza.

Ves, pesimizem pa se je razblinil v nič, ko smo stopili v prostorno telovadnico osnov-

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA

V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA ŠT. 3
S PODRUŽNICO NA MIKLOŠIČEVI CESTI ŠTEV. 13
je največja regulativna hranilnica v Jugoslaviji

Ima vlog nad 430.000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 10 mil. dinarjev

Za pupilne naložbe ima šodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnice, za pošiljanje po pošti pa svoje položnice. Za vse vloge jamči mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in vaute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti.

Telefon centrale šte. 2016 IN 2616,

Telefon podružnice šte. 2367

Poštni čekovni račun centrale št. 10.553, — podružnice št. 16.138.

Uradne ure za stranke so od 8 — 12.

Praške stavbe iz dobe Karla IV. 5. Druge zanimivosti Prage. 6. Grad Karlstein. — Učila: Zemljevid Čehoslovaške, slike: Hradčani, Karlov most, I.—III. — V petek dne 10. marca bo obravnavala gđc. Marija Sodnikova temo: »Pouk risanja in narodne umetnosti«. Po posetu etnografske zbirke ljubljanskega muzeja z učenkami se pogovore 1. Vrste in tehnike okraskov na tkaninah, pirhih, pohištvo, orodju; naš narodni slog. 2. Kako uporabljamo

narodne ornamente pri risanju v šoli. 3. Narodni slog in sodobni obrtni in industrijski izdelki. — Kot učila naj se po možnosti pripravijo: a) Sičeve zbirke narodnih okraskov, b) Sičevi slike: Kmečka hiša na Gorenjskem in kmečka soba na Gorenjskem. II.—III.

—r Kmetijska radio-predavanja. V nede-ljo dne 5. marca bo predaval g. inž. Turk o travništvu.

Naše šolstvo in prosveta

PRIREDITVE NAŠIH PROSVETNIH DRUŠTEV.

Številčno se prosvetna društva niso bistveno izpremenila, pač pa se je v splošnem ugotovil napredek delovanja večine kulturnih društev. V času od 1. januarja do 1. decembra 1932. je bilo v dravski banovini kulturnih in umetniških prireditve, ki so bile vezane na dovoljenje oblasti:

a) dramskih prireditev 2140, b) glasbenih prireditev 204, c) sportnih prireditev 156, d) akademij in proslav 132, e) izrednih filmskih kulturnih predstav 106, f) prireditev z mešanim programom 43, g) predavanj 125, h) izrednih kulturnih predstav 11, skupaj 2917.

Ako računamo vse prireditve za december, v katerem mesecu je društveno življenje najbolj razvito, lahko z gotovostjo računamo, da je skupno število teh prireditev v letu najmanj 3500. V tem številu pa niso vštete tiste prireditve, za katere ni potrebno posebno dovoljenje (prireditve narodnega gledališča, Podmladka Rdečega križa itd.).

SOLSKI RADIO.

Zelo važno prosvetno funkcijo glede na splošno izobrazbo kakor tudi na utrjevanje šolskega pouka vrši šolski radio, ki ga vodi odbor pri JUJ, sestavljen iz vrst profesorjev, učiteljev in drugih strokovnjakov in ki ga subvencionira banovina.

Svoj lastni radio aparat ima 63 šol, 172 šol pa se poslužuje radio aparatov, ki so last učiteljev. Ure šolskega radia poslušajo torej 235 šol ali 25% vseh šol. Ker so radio aparati povečini na višje organiziranih šolah, lahko trdimo, da se izobrazuje po radiu nad 1/3 vseh naših otrok. Ministrstvo prosvete je izdalo odlok, po katerem se zaradi štednje ne smejo na šolah nabavljati novi radio aparati. Zaradi tega se šolski radio ne more tako razviti, kakor bi bilo želeli.

KNJIŽNICE.

Delovanje knjižnic in čitalnic se razveseljivo jači. Iz praktičnih ozirov in iz ozirov štednje bi kazalo razne knjižnice in čitalnice

ne šole. Dvorana polna navdušenega občinstva vseh stanov, ki ga je združila ljubezen do lepe pesmi.

Na odru pa naši gostje: dirigent profesor Ivan Repovš in nad sto pevk in pevcev, pri klavirju pa kar trije mladi pianisti.

Pevce, dirigenta in njihovega »protektorja« direktorja drž. učit. šole v Ljubljani, gosp. Nandeta Marolta, je pozdravil najprej hišni gospodar g. šol. upravitelj Skebč, za njim pa predsednik učiteljskega društva za novomeški okraj g. Vilko Menard, ki je v krasnih besedah očrtal pomen takih koncertov.

Sedaj pa »in medias res«: Spored je otvorila himna »Bože pravde« ob lepem spremljevanju klavirja. Lepa gesta naših gostov je bila, da je sledila Ferjančičeva »Tone, sonce, tone«, ki so jo zapeli tako dovršeno in, rekel bi, pretresljivo, da je presunila srce. Seveda je priredilo občinstvo navzočemu skladatelju, novomeškemu kanoniku Ferjančiču, prirčne ovacije. Za to pesmijo sta se vrstili vesela Adamič-Pavčičeva »Jez-dec« in otožna Adamičeva »Zabučale gore«.

Ženski zbor je zapel ob diskretnem spremljevanju klavirja (gđc. Manica Mahkota) dovršeno Sattnerjeve mladinske pesmi »Dedek Krim«, »Tiho je legel mrak« in »V goro« ter Gröbmingovo »Dekle pod oknom«.

Fantje so nam zapeli z občutkom »Obla-ki so rudeči« v Bajukovi in »Karanfile« v Mirkovi harmonizaciji ter Vodopivčovo »O večerni uri«, ki nas je popeljala med južne naše brate...

Po odmoru nam je mešani zbor poklonil »Meglico« (v Devovi harm.), razposajeno Vodopivčovo »Dobra žena« in veselo Ocvirkovo »Kolo«. Nato nas je razveselila gđc. Iglič Jelka z arijo iz »Madame Butterfly« in Flajšmanovim »Metuljčkom«. Ta slavček

v posameznih občinah združiti in ustanoviti na ta način samo eno (če le mogoče v šoli), ki bo zadostila vsem krajevnim potrebam. Razveseljivo se širi šolarske knjižnice, ki razpolagajo skupaj s 153.716 mlad. knjigami, katere so se razposodile v 424.540 primerih 86.187 čitateljem.

TREZNOSTNO GIBANJE.

Intenzivno se na šolah propagira treznostno gibanje med mladino. Iz poročil je razvidno, da se giblje v splošnem število mladine, ki se vzdržuje alkohola med 70 in 80%.

ZDRAVSTVENO STANJE OTROK.

Nerazveseljiva je statistika slaboumne in slabonadrajene šoloobvezne dece. Ta izkazuje, da bi spadalo v vsej dravski banovini v zavode za defektno ali slabonadrajeno de-co, ki so dorasli za vpis v šole: 10 slepih, 51 gluhozemih, 51 pohabljenih, 5 rekonvalescentnih, 26 bolnih na očeh, božjastnih in z govornimi hibami, 57 imbecilnih in 38 slabonadrajanih, skupaj: 238.

Skupaj je bilo pregledanih za šolo odraslih otrok 24.918. Od teh je bilo (razen že zgoraj omenjenih) predlaganih 1574 za začasno oprostitve od šolskega pouka zaradi telesne šibkosti.

Razen tega izkazuje statistika, da bi spadalo v zavod ali šole za slabo nadarjeno de-co iz prvih razredov osnovnih šol 849 otrok, iz višjih razredov 439 otrok.

Stanovska organizacija JUJ

iz društev:

VABILA:

— JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — ZAH. DEL bo zborovalo dne 11. marca 1933. ob pol 9. uri v Ljubljani v šoli na Grabnu.

Po poročilih odbornikov bo telovadni nastop, nato predavanje. Telovadni nastop, nova

mного obeta. »Metuljček« je moral dvakrat »frfotati« po dvorani. Pevko je mojstrsko spremljal na klavirju gosp. Slavko Mihelčič. Na oder je stopil direktor g. Marolt, ki se je zahvalil vsem, ki so pripomogli k uspehu koncerta.

Mokranjčev II. rukovet in Adamičev »Mladi junak« sta zaključila ta lepi koncert.

Moj resume: Pevovodja prof. Ivan Repovš je dirigent »par excellence«: miren, nič teatralnega, vse naravno na njem, in vendar ima svoje pevce v rokah. Zbor: soprani zvočni, altji božajoči, tenorji »mladi«, ki so še v razvoju (v pesmi »Karanfile« je briljiral v samospetu mehki tenor), basi pa doneči in sočni (med njimi imenitni baritoni). Dinamika dobra. — Hud pa sem bil na gosp. dirigenta, naj mi ne zameri, ko je začel po končanem koncertu gledati na uro (mudilo se je na vlak). Čeprav so morali več pesmi ponavljati, čeprav so dopoldne pri sv. maši v frančiškanski cerkvi prekrasno peli, vendar bi bili radi še posedeli in še in še poslušali žgolenje teh »tičkov in tiček«, ki je privabilo v Novo mesto ljubitelje pesmi (zlasti učiteljs-tvo je bilo lepo zastopano).

Hvala Vam, gospod direktor Marolt, ki ste nam pripeljali svojo pevsko družino, hvala Vam, gospod dirigent, za izredni užitek. Vam pa, dragi »tički in tičke«, želim iz dna srca še mnogo, mnogo takih uspešnih poletov, pa ne samo na pevskih turnejah, nego tudi v življenju. Želim Vam, da boste po končanih študijah prav kmalu našli svoje gnezdo, kjer boste s svojim petjem razveseljevali Vam v vzgojo izročene mladiče in ljudstvo, ki Vam bo hvaležno, kakor smo Vam hvaležni mi — Dolenjci.

M—č.

povelja in njih izvršitev bo pojasnil tov. Vuk z Vrhneke.

Dobro bi bilo, da bi imel vsakdo s seboj papir in svinčnik za zapiske.

JUU SRESKO DRUŠTVO SV. LE-NART V SLOV. GORICAH zboruje v soboto dne 11. marca t. l. ob 10. uri pri Sv. Lenartu. Z ozirom na važnost dnevnega reda pričakujemo polnoštevilno udeležbo.

Posebno še apeliramo na poročene učitelje in z učiteljicami poročene učitelje, da se zborovanja zanesljivo udeležijo, da zavzamejo svoje stališče napram članku »Težke zadeve«, priobčenem v našem glasilu.

Točno ob 10. uri bo seja upravnega odbora, na kateri bomo obravnavali predloge za spremembo pravil JUU.

Navzočnost vseh članov uprav. odbora je nujno potrebna.

Fr. Golež, tč. predsednik.

POROČILA:

60 - LETNICA JUU

SRESKEGA DRUŠTVA V BREŽICAH.

V soboto, 10. decembra 1932. se je zbralo v okusno dekorirani dvorani Narodnega doma v Brežicah učiteljsko brežiškega sreza, da proslavi 60-letnico društvenega obstoja.

Ob 11. uri dopoldne, ko so se zbrali številni gostje in skoro polnoštevilno učiteljsko v srezo, je zapel domači učiteljski pevski zbor pod vodstvom tov. Klemenca dostojanstveno: »Molitev«, nakar je tov. predsednik Janko Knapič otvoril slavje z daljšim govorom, v katerem je poudarjal važnost 60-letnega organiziranega učit. dela, posegajoč v nekatere zgodovinske momente v vsej življenjski dobi društva, s posebnim ozirom na socialne in politične vidike, po katerih je učiteljsko usmerilo svoje delo v šoli in med narodom. Spomnil se je izrazitega nacionalnega in prosvetnega poudarka, ki je bil podan s spomenico Nj. Vel. kralja in jo prečital. Predvsem pa je podal imenom navzočih izjavo, da se časi, ko je bil učitelj vprežen v politični voz posameznih strank in ko je služila kot merilo učiteljeve sposobnosti njegova politična pripadnost, ne smejo več povrniti. Vrhovna inštanca, ki vodi svobodno učiteljsko politiko, je in ostane le naša stanovska organizacija. V prvi vrsti pa hoče JUU čuvati idejno smer, ki jo je Nj. Vel. kralj Aleksander I. začrtal s svojim manifestom.

Ogromno pa je delo, ki ga je izvršilo tekom 60 let učiteljsko tuk. sreza na kulturnem, gospodarsko-socialnem, zlasti pa nacionalnem polju v srezo, kjer je germanizem nekdanj zgraditi trden steber v podporo mostu do Adrije. Otvoritveni govor je zaključil z željo, da nam bi dalo slavnostno zborovanje novih pobud in novih moči za delo v korist stanu, narodu in državi.

Učiteljsko se je spomnilo svojega najvišjega pokrovitelja in na predsednikov predlog odposlalo vdanostno brzojavko Nj. Vel. kralju. Čitanju brzojavke so sledili navzoči stoji, pevski zbor pa je odpel državno himno. Pozdravni brzojavki sta bili odposlani tudi g. ministru prosvete dr. Stankoviču in predsedniku JUU Damjanu Rašiču.

Nato je tov. predsednik pozdravil navzoče zastopnike raznih oblasti, uradov in korporacij, ki so poslale svoje odposlance, da počaste učiteljski jubilej, tako: sr. nač. Pezdica, kot zastopnika polit. oblasti, bivšega tusr. šol. nadzornika, slavnostnega govornika Frana Drnovška, g. nar. poslanca Ureka, župana brežiškega mesta tov. Ignaca Zupana, predstavnika sreske organizacije JRKD dr. Drnovška, ravn. meščanske šole v Brežicah tov. Mikoliča, z velikim navdušenjem sprejeta gosta tov. Logomerca, preds. savske sekcije in tov. Pestička, obl. šol. nadz. v pok. iz Zagreba, zastopnika sekcije dravske banovine tov. Kobala, zastopnika kozjanskega učit. društva tov. Potočnika in krškega učit. društva tov. Žnidaršiča, vse tovariše, ki so nekdanj delovali med nami, a se udeležujejo zdaj drugod. Zaslužnim tovarišem (icam), ki so bili iztrgani iz naših vrst

prej, ko so dokončali svoje poslanstvo in tistim, ki so legli, ko so dovršili, kar jim je bilo odmerjenega, našim prednikom, ki nam delajo čast, ker so nam v težkih razmerah utirali pot, so navzoči zaklicali: Slava!

Ustno so nato pozdravili zbor gg.:

G. nam. sr. nač. F. Pezdica, ki se je spominjal težkih časov borbe za materialno in nacionalni povzdig učiteljskega ter bodril k delu v duhu drž. in nar. edinstva.

G. nar. poslanec Ivan Urek, ki je posebej obravnaval načelni odnos učiteljskega do nar. poslancev in obratno s poudarkom, da se zaveda važnosti učit. poklica, ki mu je poverjeno delo neposredno med narodom.

Kot zastopnik JRKD je pozdravil in čestital g. dr. Janko Drnovšek, ki je izrazil željo, da bi delovalo učit. v istem pravcu in istem duhu kot doslej, izvršujoč svojo službeno in nacionalno dolžnost.

Imenom učit. zbora mešč. šole v Brežicah je pozdravil in čestital ravnatelj Ludovik Mikolič.

Čestitke in pozdrav upravnega odbora sekcije JUU za dravsko banovino je prinesel tov. tajnik Kobal iz Ljubljane.

Burno pozdravljen je čestital k jubileju tov. zastopnik sres. društva Jedinstvo iz Zagreba Ambrož Pestiček, ki je v iskrenih besedah slavil bratstvo in tovarištvo slov. in hrv. učiteljskega. V istem duhu je govoril tudi predstavnik sekcije JUU za savsko banovino Đuro Logomerac, ki je stavljaj slovensko učiteljsko za vzor ostalemu v državi.

Imenom učiteljskega krškega sreza je pozdravil zbor in izrekel tople čestitke tov. Žnidaršič, podpreds. krškega sreskega društva.

Sledilo je še čitanje številnih brzojavnih in pismenih čestitk, nakar je tov. nadzornik Fran Drnovšek kot slavnostni govornik v izčrpnem predavanju podal sliko jubilarne dobe. Predvsem je očitil razloge, ki so dovedli do ustanovitve društva za sodne okraje Brežice, Sevnica, Kozje in prizadevanje ustanovitve v l. 1. predsednika pok. tov. nadz. Jamška za dvig intelektualnega nivoja takratnega članstva, ki je bilo večinoma rekrutirano iz učiteljske »stare šole«. V veliki meri je z vztrajnim delom doseglo svoj prvotni smoter, predvsem pa je širilo narodno in politično zavest takrat brezpravnega učit. stanu. Dolgo let je bilo član štajerskega Lehrerbunda, zveze slov. učit. na Štajerskem, od 4. IV. 1889. pa Zveze avstrijskih jugoslovanskih učit. društev v Ljubljani. V narodnem duhu je društvo delovalo zlasti v zadnjih letih pred vojno, dočim je l. 1903. pokazalo, da ni njegovo delovanje omejeno le na teritorij tostran Sotle, ampak tudi dalje preko. O Binkošti t. l. je namreč povabilo Zvezo, da je priredila svojo glavno skupščino v Brežicah. Odtod je učiteljsko priredilo izlet v Zagreb, kar je bilo v tedanjih časih zvezano s precejšnjim tveganjem osebne varnosti. L. 1921. se je društvo skupno z ostalimi organiziralo v JUJ, l. 1931. pa v JUJ. Skozi vsa leta obstoja pa se je vršila borba za izboljšanje gnotnega položaja. Brezprimeren idealizem je pripomogel do premostitve brezštevilnih ovir, da je učiteljsko v svobodni državi doseglo vsaj dostojen položaj državnega uradništva. Za uspešno izvrševanje programa glede dvigovanja samoizobrazbe si je društvo tekom let oskrbelo vrsto odličnih predavateljev pedagogov in znanstvenikov. Voditelji so mu bili od početka dalje tov.: Jamšek (1872.—1877. in 1887.—1888.). Ornik (1877.—1879. in 1880.—1887.). Kunšič (1879. do 1880.), Mešiček (1888.—1894.), Moric (1894. do 1895.), Exel (1895.—1899.), Knapič st. (1899. do 1924.), Drnovšek (1924.—1925.), Pečnik (1925.—1926.), Voglar (1926.—1927.). Jakopce (1927.—1928. in 1929.—1930.), Ivanuš (1928. do 1929.), Knapič ml. (od 1930. dalje).

K zaključku je društvo. pevski zbor ubrano zapel Vodopivčevu: »Ob večerni uri«.

V iskrenih besedah se je tov. preds. zahvalil tovarišu predavatelju za trud in požrtvovalnost, prikazujoč obenem njegovo naklonjenost in ljubezen do našega društva tekom 30 let, ki jih je v aktivnem delu preživel

med nami. Med burnim odobravanjem in ovacijami priljubljenemu tovarišu predavatelju je bil sprejet predlog, ki ga predložimo pristojnim organom v izvršitev:

JUU sresko društvo v Brežicah imenuje tov. nadzornika Drnovška v znak hvalečnosti za zasluge, ki si jih je pridobil pri delu za prosep učiteljskega stanu in šole svojim častnim članom.

K sklepu se tov. predsednik še enkrat iskreno zahvali vsem, ki so s svojim obiskom počastili proslavo društvene 60-letnice z opravičbo, da so ji skromno obliko diktirale izredne gospodarske razmere na eni, že privzgojena skromnost našega stanu, ki je vajan delati v zatišju brez hrupa in pompa na drugi strani.

Zahvalil se je tudi načelstvu posojilnice, ki je stavilo na razpolago prostor, kjer so se v nekdanjih borbah za obstoj slovenske besede trdo kresali duhovi, ustavljajoči preteči nacionalno sovražni val.

Z željo, naj najdejo lepe besede, ki so bile iznešene na tem mestu pravi odmev tam, kamor so bile poslone, v korist narodu in domovini, je pozval tov. predsednik prisotne, da so korporativno zapeli drž. himno in tako dostojanstveno zaključili lepo uspeli zbor.

Sledilo je še skupno fotografiranje v trajen spomin ter skupni obed, pri katerem je otvoril vrsto iskrenih napitnic g. sr. načelnik, nazdravljajoč našemu visokemu narodnemu vladarju.

Osveženo in okrepljeno ob zgodovini 60 let se je članstvo razšlo z razpoloženjem nadaljevati jo enako plodno v bodočnost.

+ JUU — SRESKO DRUŠTVO LJUBLJANA OKOLICA — VZHODNI DEL je zborovalo 11. februarja t. l. v osnovni šoli v Mostah. V sled neugodnega vremena je bila udeležba bolj slaba — od 118 članov je bilo navzočih le 62.

Po otvoritvi zborovanja po tov. predsedniku in njegovem poročilu o domačih društvenih zadevah so se obravnavali dopisi predsedstva sekcije in so bili nato izglasovani sledeči predlogi:

Organizacija naj deluje na to, da se postavke proračuna krajevnih šolskih odborov ne zmanjšujejo pod vsoto, katere višina je vezana po pogodbi med krajevnim šolskim odborom in učiteljem vrtnarjem in pride vsled tega učitelj-vrtnar v težkoče, ko ne more vrta držati v stanju, kakor to predvidevajo predpisi.

Glede drv naj se izposluje, da se količina fiksira.

Stanarina učiteljskega: Smatramo organizacijo za edino zastopnico učiteljskega, katero naj bi upoštevali tudi gg. narodni poslanci.

Članstvo je za nastavitev pravnega konzulenta, toda brez povišanja članarine.

Tovariš Skubic je poročal o stanju blagajne ter predlagal v imenu nadzornega odbora upravnemu odboru absolutorij, ki je bil sprejet.

Predavanje: Prof. g. dr. Gogala nam je v kratki in jasni sliki podal pregled »o vzgojnih idejah sovjetske pedagogike«. Iz vse-skozi zanimivega predavanja vidimo, da ima sovjetska pedagogika vsaj 4 osnovne vzgojne ideje.

Prva in najvažnejša naloga moderne vzgoje je preoblikovanje mladega človeka v tip kolektivnega človeka. Mladina naj bi se v svoji mladosti nasrkala zavesti o pripadnosti k celoti in k družbi. Vsakdo: uradnik, delavec, trgovec, obrtnik, kmet — prav vsi bi se smatrali za dele celote, da bi se zanjo žrtvovali.

Druga vzgojna ideja sovjetske pedagogike je vzgoja samostojnega človeka, toda samo v okviru kolektivnega človeka. Važno sredstvo za otrokovo samostojnost so tako zvani šol. sveti. (Sveti učencev ali otrok. Odrasli in učitelji so le posvetovalni organi.)

Tretja vzgojna ideja naj otroka prepriča, da vlada nad vso kulturo gospodarsko kulturna panoga in da je edino v gospodarstvu rešitev sodobnega človeka.

Končno je še ena vzgojna ideja, ki je še v programu; to je ideja vzgoje absolutnega brezboštva.

Učiteljsko je z zanimanjem sledilo stvarnemu predavanju ter je g. predavatelju izrazilo zahvalo.

M. Kosin, predsednik. A. Celnarjeva, tajnica.

Listnica uredništva

Ker prihajajo še vedno članki, nanašajoči se na »Težke zadeve«, sporočamo, da bomo objavljali te članke v bodoče le posamezno in v kolikor bo dopuščal prostor. Ponavljajočih se mišljenj ne bomo objavljali. — Uredništvo.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—

Ne samo kot darilo,

temveč v vsakdanji rabi potrebujete; očala, barometre, toplomere, daljnogleda, mikroskope, foto-aparate itd., katere kupite najugodnejše pri strokovnjaku

FR. P. ZAJEC, izprašan optik in urar LJUBLJANA, Stari trg 9

Velika zaloga raznih ur in zlatnine. Ceniki brezplačno

Proračun — učila

Vsaka šola ima v svojem proračunu znesek za učila!

Kje imajo posebno pripravna učila? — Kje dobite učila za računstvo, čitanje, nazorni nauk, prirodopis, fiziko, kemijo, zemljepis, zgodovino in še za mnogo drugega? — Kje nudijo preprosta in zato najbolj pripravna učila za šolo?

Vse to Vam nudi:

UČITELJSKA TISKARNA - Oddelek za učila

LJUBLJANA, Frančiškanska ulica št. 6 — MARIBOR, Tyrševa ulica št. 44

UGODNOST!

Damske galoše Din 70
Moške galoše Din 75
Damski snežni čevlji Din 100
Moški snežni čevlji Din 110

ANTON KRISPER, LJUBLJANA
MESTNI TRG 26 ♦ STRITARJEVA ULICA 3

LEGAT LJUBLJANA
MIKLOŠICEVA CESTA 28

SPECERIJA
DELIKATESE
Zajutrkovalnica
Kava dnevno
sveža iz lastne
moderne
prazarne

50% — 70%
popusta
do 1. maja 1933.

Podaljšali smo čas za naročanje naših knjižnih zbirk po znižanih cenah, da omogočimo njihovo nabavo tudi tistim, ki so šele sedaj prišli do tekočih sredstev. — Kdor nima več popisa naših zbirk, najpiše, da mu ga pošljemo!

Knjigarna Učiteljske tiskarne
Ljubljana, Frančiškanska ul. 6 Maribor, Tyrševa ul. 44

Oglejte si zbirko učil

(aparator in stenskih slik)

katere je prejela

podružnica

Učiteljske knjigarne v Mariboru

Pelikan
Zaloga barv, tušev in radirk

POVSOD NA ZALOGI
TISKOVINE NA ZAHTEVO

GÜNTHER WAGNER — k. d. ZAGREB

Pošt. pret. br. 94